

Nr 519

Av herrar **Dahlén** och **Bengtson**, om främjande av sysselsättningen inom industrin genom beställningar av varor att ingå i biståndet till u-länderna.

(Lika lydande med motion nr 655 i Andra kammaren)

Sysselsättningsläget inom stora delar av den svenska arbetsmarknaden kommer av allt att döma att under en tid framåt vara mindre tillfredsställande. Utöver de driftinställelser och driftinskränkningar som redan nu trätt i kraft kommer uppenbarligen under den närmaste tiden åtskilliga sådana att äga rum som inte kan betecknas som led i en ständigt fortgående strukturomvandling.

För att möta de ökade sysselsättningssvårigheterna måste, som vi i annat sammanhang framfört, särskilda åtgärder tillgripas. Vår utgångspunkt är i detta avseende att det inom vissa delar av näringslivet finns outnyttjad produktionskapacitet som det samhällsekonomiskt sett är lämpligt att använda. Därigenom skulle sysselsättningen påverkas i gynnsam riktning. I denna motion tar vi upp problemet hur denna kapacitet genom industribeställningar kan användas till förmån för u-länderna.

Det svenska biståndet har hittills beträffande gåvobiståndet till u-länderna av svenska varor främst avsett papper och gödningsmedel. Enligt vår mening bör den nuvarande konjunktursituationen i Sverige utnyttjas till bistånd i form av gåvor även av andra varuslag.

En bedömning av outnyttjad kapacitet och dålig sysselsättning och med hänsynstagande till varor beträffande vilka vissa u-landsbehov är kända eller vissa u-länder kan tänkas relativt snabbt ge besked har lett oss till följande slutsatser.

Vad varor inom tidigare utnyttjade gåvoområden beträffar, papper och konstgödsel, finns outnyttjad kapacitet, och här bör gåvobiståndet kunna utvidgas i förhållande till planerna. Vi vill beträffande gödningsmedel erinra om att DAC för en tid sedan påvisade det starkt ökade behovet i u-länderna av olika slag av gödningsmedel. Man räknar därvid med starkt ökade kvantiteter.

Även inom stålproduktionen finns icke utnyttjad kapacitet och sysselsättningsvårigheter. U-länderna har stort behov av handelsstål i enklare kvaliteter såsom balkar, rör och armeringsjärn. För verkstadsindustrins produkter råder samma läge beträffande en rad standardvaror. Vi tänker på verktyg, små elmotorer, järnhandelsvaror för köksutrustning såsom kokkärl m. m.

Det bör också undersökas huruvida möjligheter föreligger att utnyttja produktionskapaciteten i fråga om tillverkning av entreprenadmaskiner, husleveranser och vissa textilier.

Det är möjligt att det finns andra områden inom näringslivet där sysselsättningsstimulerande åtgärder bättre än för verkstadsindustrins del kan sättas in i produktion av varor för u-länderna, och SIDA bör undersöka läget.

Det av oss här föreslagna gåvobiståndet bör inte begränsas att avse endast de s. k. prioritetsländerna utan kunna avse även andra.

Vi erinrar om den biståndsverksamhet som mission och andra frivilliga organisationer utför i u-länderna. SIDA bör undersöka i vad mån gåvobistånd kan komma dem till del i deras mångskiftande verksamhet i skolor, sjukvård, industriverksamhet, brunnsborrningar etc.

Vi föreslår att riksdagen på tilläggsstat för budgetåret 1967/68 beviljar ett belopp upp till 100 milj. kr. för detta ändamål. Det är inte möjligt att utan föregående undersökningar fastlägga det exakta belopp som det kan bli fråga om. Vi föreslår att SIDA får rätt att göra dessa industribeställningar upp till 100 milj. kr.

Det är sannolikt att SIDA för att snabbt kunna ta upp förhandlingar med ett antal u-länder och svenska organisationer behöver viss tillfällig personalförstärkning, och vi föreslår att bemyndigande härom ges.

Under hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen på tilläggsstat för budgetåret 1967/68 måtte för industribeställningar avseende gåvobistånd till u-länderna anvisa 100 milj. kr. under de förutsättningar som anges i motionen.

Stockholm den 26 januari 1968

Olle Dahlén (fp)

Torsten Bengtson (cp)

Nr 520

Av herrar **Dahlén** och **Bengtson**, om främjande av sysselsättningen genom beställningar av materiel för försvaret.

(Lika lydande med motion nr 652 i Andra kammaren)

Stockholm den 26 januari 1968

Olle Dahlén (fp)

Torsten Bengtson (cp)